

Täiskasvanute Koolituskeskus

Raamatupidamise täiendkursus
TÄIENDKOOLITUSE ÕPPEKAVA

Täienduskoolituse asutuse nimetus

ÕÜ Täiskasvanute Koolituskeskus

1. Õppekava nimetus

Raamatupidamise täiendkursus

Oluline on mainida, et kursuse läbimine ei anna õppijale raamatupidaja (5. tase) või (vanemraamatupidaja 6. tase) kutset.

2. Õppekavarühm ja õppekava koostamise alus

Majandusarvestus ja maksundus. Õppekava koostamisel on lähtunud raamatupidaja kutsestandardist tase 5 ja tase 6.

3. Eesmärk ja õpiväljundid

EESMÄRK. Täiendada algõppe koolitusest/varasemast kogemusest omandatud teadmisi äriühingu raamatupidamisest ja maksundusest. Anda kursuse läbinule praktiline ning teoreetiline oskus äriettevõtte raamatupidamise korraldamiseks, majandusarvestusest tulenevate juhtimisotsuste langetamiseks, suutlikkuse iseseisvalt koostada äriettevõtte majandusaasta aruandeid. Kursuse edukal läbimisel on eeldused kutsestandard Raamatupidaja, tase 5 sooritamiseks.

ÕPIVÄLJUNDID. Koolituse lõpuks õppija

- on bilansivõimeline väikeettevõtte raamatupidaja, kelle baasteadmised loovad eeldused konkurentsivõimeliseks sisenemiseks töajuturule või ettevõtjaks hakkamisel;
- oskab raamatupidamist korraldada nii käsitsi, MS Exceli või spetsiaalseid raamatupidamisprogramme kasutades;
- on pädev nii teoorias kui praktikas nende teemade osas, mis on vajalikud kutsestandardi Raamatupidaja, tase 5 edukaks sooritamiseks.

4. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

SIHTGRUPP. Isikud, kes tunnevad huvi ja vajadust raamatupidamise korraldamiseks, mõistmaks majandustehingute mõju äriühingu finantsseisundile, majandustulemusele ning rahavoogudele või soovivad sooritada kutsestandardi raamatupidaja tase 5 eksamit. Kursuse peamise sihtgrupi moodustavad isikud, kes on läbinud, kas raamatupidamise algkursuse või on iseseisvalt omandanud raamatupidamise algteadmised. Samuti isikud, kes soovivad täiendada oma teadmisi äriühingu raamatupidamisest ja maksundusest.

ÕPPE ALUSTAMISE TINGIMUSED. Kursusele võetakse vastu isikuid, kes on varasemalt omandanud raamatupidamise valdkonna algpõhimõtteid ning kes valdavad eesti keelt. Vajalik on õpilastel isikliku sülearvuti olemasolu.

5. Õppe kogumaht, selle ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Maht: kursus kestab kokku 120 akadeemilist tundi, sealhulgas 90 tundi auditoorset tööd ja 30 tundi iseseisvat tööd.

ÕPPEKESKKOND: koolitused toimuvad õppeklassides, mis vastavad tervisekaitse nõuetele ja on sõltuvuses õpilaste arvust. Ruumides on tagatud DATA-projektori olemasolu.

ÕPPEVAHENDID: vajalik on õpilastel tagada isikliku sülearvuti olemasolu.

6. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

ÕPPEPROTSESS: auditoorne ja iseseisev töö, mis tuleb õppijal sooritada auditoorse õppe vahelisel ajal. Tegemist on õppega, mis võib aset leida nii õhtusel kui ka päeval ajal või segatud on mõlemad vormid.

ÕPPE SISU:

Teema nr.	Teema	Käsitlevad teemad	Iseseisvad tööd ja testid
1.	Sissejuhatus Finantsarvestuse põhialused	<p>Kursuse üleseehitus, läbitavad teemad, iseseisvad tööd, nõuded kursuse edukaks läbimiseks.</p> <p>Arvestuse reguleerimine: raamatupidamise ajalugu, Euroopa Liidu direktiivid ja rahvusvahelised finantsaruandluse standardid. Finantsarvestuse reguleerimine Eesti Vabariigis: (raamatupidamise seadus, äriseadustik ja Eesti finantsaruandluse standard (Raamatupidamise Toimkonna juhendid)).</p> <p>Arvestuse alusprintsüübid ja põhimõisted.</p> <p>Arvestuse korraldamise põhinõuded sh algdokumendi nõuded, majandustehingute kronoloogiline ja süsteemne dokumenteerimine kahekordse kirjendamise põhimõttel, kontoplaani olemasolu, dokumentide säilitamine ning sise-eeskirja koostamine ja järgimine.</p> <p>Kontode ja kahekordse kirjendamise põhitõed (kordamine). Reguleerimis- ja paranduskanded.</p>	Diagnostiline test
2.	Raha ja raha lähendite arvestus	Arvestus kassa ja pangakontodel Raha lähendite arvestus Välisvaluuta tehingute kirjendamine ja kajastamine	Ülesannete lahendamine Test I: Raha, rahalähendite ja välisvaluuta kassa ja kontode arvestus
3.	Nõuete arvestus	Nõuded ostjate vastu arvele võtmine ja tulu kajastamine Tulu olemus ja kajastamine	Ülesannete lahendamine Test I: Nõuete hindamine, ebatõe-

		<p>kajastamise üldpõhimõtted, müügitulu kajastamine kaupade müügil, müügitulu kajastamine teenuste müügil</p> <p>Viitlaekumiste arvele võtmine</p> <p>Nõuete hindamine ja edasine kajastamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded • Lootused nõuded <p>Välisvaluutas esitatud arvete arvele võtmine ja edasine kajastamine</p>	näoliselt laekuvad ja lootusetud nõuded
4.	Ettemakstud kulude arvestus	Ettemakstud kulude (teenused) arvele võtmine ja periodiseerimine	Ülesannete lahendamine Test I: Ettemakstud kulude perioodiseerimine
5.	Varude arvestus	<p>Varude liigid ja soetusmaksumusarude arvele võtmine</p> <p>Varude soetusmaksumus</p> <p>Varude kuludesse kandmine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuaalmaksumuse meetod • FIFO meetod • Kaalutud keskmise meetod (pidev- ja perioodiline arvestus) <p>Varude inventeerimine ja edasine kajastamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soetusmaksumus • Neto realiseerimisväärtus 	Ülesannete lahendamine Test I: Varude arvele võtmine soetusmaksumuses, kuludesse kandmine FIFO või kaalutud keskmise meetodil ja edasine kajastamine.
6.	Finantsinvesteeringute arvestus	Finantsinvesteeringute olemus ja liigid	

7.	Materiaalse põhivara arvestus	Materiaalse põhivara liigid Materiaalse põhivara soetusmaksumus ja esmane arvele võtmine Materiaalse põhivara edasine kajastamine <ul style="list-style-type: none"> • Põhivara amortiseerimine <ul style="list-style-type: none"> - Lõppväärtus ja amortiseeritav osa - Lineaarne meetod - Tegevusmahul põhinev meetod - Kahaneva jäägi meetod - Kahekordse kahaneva jäägi meetod • Põhivara parendamine • Põhivara müük 	Ülesannete lahendamine Test III: Materiaalse põhivara arvele võtmine, amortiseerimine, parendamine ja müük.
8.	Kasutus- ja kapitalirentide arvestus	Kasutus- ja kapitalirendi mõisted ja üldpõhimõtted Kapitalirendi tingimustel soetatud/liisitud vara arvestus	Ülesannete lahendamine
9.	Kinnisvara investeringute arvestus	Kinnisvarainvesteeringu olemus ja arvestus-põhimõtted Kinnisvara investeringu arvele võtmine Kinnisvara investeringu edasine kajastamine <ul style="list-style-type: none"> • Soetusmaksumuse meetod • Õiglane väärtus 	Ülesannete lahendamine Test III: Kinnisvarainvesteeringute arvele võtmine ja edasine kajastamine
10.	Immateriaalse põhivara arvestus	Immateriaalse põhivara olemus ja arvele võtmine Arendusväljaminekute arvestus Immateriaalse põhivara amortiseerimine	Ülesannete lahendamine
11.	Kohustiste arvestus	Kohustiste liigitamine lühi- ja pikaajaliseks <ul style="list-style-type: none"> • Võlakohustised ja liisingvõlad • Võlad tarnijatele, töötajatele jne • Viitvõlad • Ettemakstud tulud • Eraldised Välisvaluutas fikseeritud kohustiste arvele võtmine	Ülesannete lahendamine

		ja edasine kajastamine	
12.	Maksuarvestus	Eesti maksusüsteem Maksukorralduse üldpõhimõtted Maksude deklareerimine Üksikisiku maksud <ul style="list-style-type: none"> • Kinnipeetud maksud Tööandja tööjõu maksud <ul style="list-style-type: none"> • Töötuskindlusmaksed • Sotsiaalkindlustusmaks • Erisoodustusmaksud Ettevõtte maksud <ul style="list-style-type: none"> • Käibemaks • Ettevõtte tulumaks 	Ülesannete lahendamine Test IV: Käibemaks ja KMD
13.	Töötasude arvestus ja maksustamine	Töötasude arvestus ja maksustamine Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu erisused Brutotasu ja kinnipeetud maksud <ul style="list-style-type: none"> • Kogumispension • Töötuskindlustus töövõtja • Tulumaks Keskmise töötasu arvestus Puhkusetasu arvestus ja puhkusetasukohustis Tööandja poolt tasutav haigushüvitis Isikliku auto kasutamise hüvitis Ettevõtte maksud seoses töövõtjatega <ul style="list-style-type: none"> • Sotsmaks • Töötuskindlustus tööandja • Erisoodustusmaksud 	Ülesannete lahendamine Test IV: Töötasude arvestus, maksud ja TSD
14.	Omakapitali arvestus	Omakapitali koostisosad Osa- ja aktsiakapital <ul style="list-style-type: none"> • Nimiväärtusega/ta osad ja aktsiad - Ülekurs 	Ülesannete lahendamine

		<ul style="list-style-type: none"> • Sissemakseta osakapitali arvestus Reservid Jaotamata kasumi arvestus Omakapitali muutuste aruanne	
15.	Tulu kirjendamine ja kajastamine	Tulu olemus ja kajastamise üldpõhimõtted Müügitulu kajastamine kaupade müügil ja teenuste osutamisel Intresside, litsentsitasude jmt tulu kajastamine	Ülesannete lahendamine
16.	Raamatupidamise aruanne - bilansi ja kasumiaruande koostamine	Aruandeperioodi bilanss ja kasumiaruanne Aruande koostamise alusprintsiibid Sise-eeskirja järgimine Reguleerimis- ja lõpetamiskanded <ul style="list-style-type: none"> • Ümberpaigutused • Periodiseerimine • Viitlaekumised ja – võlad • Vara ja kohustiste hinnangute mõju • Hinnangute muutus • Välisvaluutas fikseeritud vara ja kohustised • Arvestuspõhimõtte muutus ja olulised vead 	Ülesannete lahendamine Test 1: Bilansi ja kasumiaruande koostamine
17.	Raamatupidamise aruanne - rahavoogude aruande koostamine	Rahavoogude aruande koostisosad Raha lähendid Äritegevuse rahavood – kaudsel meetodil	Ülesannete lahendamine
18.	Finantsanalüüs - trendianalüüs Statistika kasutamine finantsaruannete analüüsimisel	Ühismõõtsustatud (<i>Common-size</i>) aruanded Horisontaalanalüüs (hälvete- ja trendianalüüs) Vertikaalanalüüs Dünaamika näitajad: absoluutjurdekasv, kasvuindeks, kasvutempo, juurdekasvuindeks Keskmiid: aritmeetiline, geomeetriline, harmooniline ja kronoloogiline	Test II: Finantssuhtarvud
19.	Finantsanalüüs - Suhtarvuanalüüs (<i>Ratio Analysis</i>)	<u>Likviidsusnäitajad:</u> Maksevalmidus, maksevõimekordaja, happetest, <i>Acid Test</i> , <i>Quick Ratio</i>), kohene (vahetu)	Test II: Finantssuhtarvud

		<p>maksevalmidus (<i>Cash Ratio</i>) Lühiajaliste kohustuste katekordaja, lühivõlgade üldine katekordaja, maksevõime tase, <i>Current Ratio</i>) <u>Käibekapital</u> (<i>Working Capital</i>) <u>Kapitali struktuuri ja finantsvõimenduse suhtarvud</u> : Võlakordaja, võlakoormus, (<i>Debt to Assets või Debt to Equity Ratio</i>) Soliidsuskordaja (<i>Solidity</i>) <u>Kasumimarginaalid</u>: Bruto-/äri-/puhas-kasumi marginaalid (<i>Gross profit/EBIT/Net profit margins</i>) <u>Tasuvuse/rentaabluse suhtarvud</u>: Omakapitali (puhas) rentaablus (<i>Return on Equity, ROE</i>) Vara (äri/puhas) rentaablus (<i>Return on Assets, ROA</i>) <u>Toimimis (aktiivsus, intensiivsus) suhtarvud</u>: Vara käibesagedus(kordaja)/välde (periood) (<i>Assets Turnover</i>) Varude käibesagedus(kordaja)/välde(periood) Ostjate arvete laekumisperiood (käibevälde) (<i>Collection period, Days in sales outstanding - DSO</i>)</p>	
20.	Kulude liigitamine ja kuluarvestuse terminoloogia	<p>Kulude klassifitseerimine- kululiigid, kulukohad, kulukandjad Tellimuspõhise kuluarvestuse olemus (<i>job order costing</i>) Protsessipõhine kuluarvestus (<i>process costing</i>) Muutuvkulu- ehk osakuluarvestus (<i>variable costing</i>) ja täiskuluarvestus (<i>absorption costing</i>)</p>	Test II: Arvestusmaatriks – kululiik, kulukoht, kulukandja, kulukäitur
21.	Kulu-maht-kasum analüüs	<p>Tasakaalupunkt ühikutes ja rahas Tasakaalupunkt kulude muutumisel Tasakaalupunkt soovitus kasumi olemasolul</p>	Test II: Tasakaalupunkti arvestus

22.	Eelarvestamise alused	Plaaniperiood (eelarveperiood). Plaanide ja eelarvete liigid ja koostamise eesmärgid. Ettevõtte koondeelarve olemus (<i>master budget</i>) Põhitegevuse koondeelarve (<i>operating budget</i>) ja alameelarved.	
23.	Raha ajaväärtus	Liht- ja liitintressi olemus Üksiksumma ja annuiteedi tulevane väärtus (Future Value, FV) Üksiksumma ja annuiteedi nüüdisväärtus (praegune väärtus, Present Value, PV) Raha ajaväärtuse intressitegurite tabelite kasutamine	Test II. Raha ajaväärtus
24.	EKSAM		
25.	Kokkuvõtete tegemine	Eksamitööde ja kursuse kokkuvõtmine. Tunnistuste/tõendite üleandmine.	

Raamatupidamise täiendkursusel käsitletavat teemad:

- **Finantsarvestuse põhialused** (finantsarvestuse regulatsioon Eesti Vabariigis, finantsarvestuse terminoloogia, kontod, kahekordne kirjendamine, terrorismi ja rahapesu võitlemise seaduses tulenevad nõuded) – 13 tundi.
- **Majandusaasta aruanne** (alusprintsüübid aastaaruande koostamisel, korrigeerimis- ja lõpetamiskanded, raamatupidamislikud hinnangud) – 6 tundi.
- **Finantsarvestus** (raha ja lühiajaliste finantsinvesteeringute arvestus, nõuete arvestus, varude arvestus, materiaalse ja immateriaalse põhivara arvestus, lühi- ja pikaajaliste kohustuste arvestus, omakapitaliarvestus, tulude ja kulude arvestus, tekke- ja kassapõhise arvestuse erinevused) – 26 tundi.
- **Maksuarvestus** (töötasu arvestus, maksud töötasudelt, käibemaks, erisoodustus ja erisoodustuste maksustamine, kasumi ja dividendide maksustamine) – 23 tundi.
- **Juhtimisarvestus** (terminoloogia, koondeelarve koostamine, kuluarvestussüsteemid ja meetodid, kulude liigitamine, kulude käitumine, kulu-maht kasumi analüüs, juhtimisotste langetamine, toodete omahinna kalkuleerimine, investeeringute eelarvestamine) – 40 tundi.

- **Raha ajaväärtus-** 3 tundi.
- **Finantsanalüüs-** 9 tundi.

ÕPPEMEETODID:

Auditoorne õpe 90 ak/h: loengud, rühmatööd, arutelud, testid ja tunnis tehtavad praktilised tööd.

Iseseisev töö 30 ak/h: testideks õppimine, koduste iseseisvate tööde tegemine ja eksamiks õppimine.

ÕPPEMATERJALIDE LOEND:

Raamatupidamise seadus

Äriseadustik

Raamatupidamise Toimkonna juhendid

Raamatupidaja kutse-eesitika koodeks

303 majandustehingut raamatupidamises. Praktilised näited. Leppik, E. Tallinn: Rafiko, 2009

Raamatupidamise käsiraamat. Tallinn, Äripäeva Kirjastus. 2000-...

Raamatupidamise sise-eeskirjade koostamine. Allikvee, A. Pandekt OÜ, 2008

Raamatupidamine I. Kodasma, V. Tallinn: Sisekaitseakadeemia, 2006

Raamatupidamine II. Kodasma, V. Tallinn: Sisekaitseakadeemia, 2006

Raamatupidamise ülesannete kogu. Nikitina, M., Sikk, R. Tallinn: Tallinna Majanduskool, 2002

Kasulikud lingid internetis:

1. Raamatupidamise seadu <https://www.riigiteataja.ee>
2. Äriseadustik <https://www.riigiteataja.ee>
3. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus <https://www.riigiteataja.ee>
4. EV Raamatupidamise Toimkond <http://www.easb.ee>
5. Raamatupidajate portaal raamatupidaja.ee <http://raamatupidaja.ee>
6. Eesti Raamatupidajate Kogu <http://www.erk.ee>
7. Maksu- ja Tolliamet <http://www.emta.ee>
8. Raamatupidamisuudised www.rup.ee

7. HINDAMINE EHK ÕPPE LÕPETAMISE TINGIMUSED

Õpingud loetakse lõpetatuks juhul kui õpilane on osalenud koolitusel vähemalt 75% auditoorsetes tundides, sooritanud mh õigeaegselt esitanud kodused testid vähemalt tulemusele 65% („arvestatud) ja kõige lõppedes sooritanud kirjaliku eksami (65% õigeid vastuseid). Kodused tööd ja 75% osalemine auditoorsetes tundides on kirjalikult eksamile pääsemise eelduseks. Võlgnevuste likvideerimise võimalused: kokkuleppel lektoriga

Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
Kodused tööd	Kokku sooritatakse 4 (neli) kodust testi ehk iseseisvat tööd. Koolituse läbiviija kontrollib lahendatud ülesanded ja annab vajadusel õpilasele personaalset tagasisidet. Kursuse edukaks läbimiseks on oluline, et kodused tööd on esitatud tähtaegselt ning sooritatud tulemusele „arvestatud.“ (vähemalt 65%).
Kirjalik eksam	Eksam sooritatakse klassiruumis. Positiivseks soorituseks on vaja saada tulemus, mis jääb vahemikku 65%-100%.

8. Väljastatavad dokumendid

TUNNISTUS, kui õpingute lõpetamise nõuded – kõige lõppedes kirjalik eksam- on hindamiskriteeriumitele vastavalt täidetud.

TÕEND, kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakttundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui pooltes auditoorsetes tundides.

9. Koolitaja kvalifikatsioon

Varasem koolitaja kogemus raamatupidamise valdkonnas ja või töötamise kogemus raamatupidajana. Lisaks toestab koolitaja teadmiste edasi andmist vastav haridustase.

Õppekava on kinnitatud 27.03.2018.